2043-0633

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

– Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale classant comme monument l'immeuble sis quai aux Pierres de Taille 20 à Bruxelles

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23 ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 11 juillet 2002 entamant la procédure de classement comme monument de l'immeuble si quai aux Pierres de Taille 20 à Bruxelles ;

Vu l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la ville de Bruxelles émis le 9 janvier 2003 ;

Vu l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites émis le 20 août 2003 ;

Considérant que le propriétaire n'a pas émis d'observations dans les délais prévus par l'ordonnance du 4 mars 1993 ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des Monuments et Sites,

Arrête:

Article 1er. Est classée comme monument la totalité de l'immeuble sis quai aux Pierres de Taille 20 à Bruxelles, en raison de son intérêt historique et esthétique précisé dans l'annexe I du présent arrêté ; connu au cadastre de Bruxelles, 12e division, section N, 7e feuille, parcelle n°1318.

Art. 2. La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

CHANCELLERIE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

– Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bescherming als monument van het gebouw gelegen Arduinkaai 20 te Brussel

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 22 en 23 ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 11 juli 2002 houdende instelling van de procedure tot bescherming als monument van het gebouw gelegen Arduinkaai 20 te Brussel ;

Gelet op het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Brussel uitgebracht op 9 januari 2003 ;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen op 20 augustus 2003 ;

Overwegende dat de eigenaar geen opmerkingen heeft meegedeeld binnen de termijnen zoals bepaald door de ordonnantie van 4 maart 1993 ;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de Staatssecretaris belast met Monumenten en Landschappen,

Besluit:

Artikel 1. Wordt beschermd als monument de totaliteit van het gebouw gelegen Arduinkaai 20 te Brussel, vanwege zijn historische en esthetische waarde zoals nader bepaald in bijlage I van dit besluit ; bekend ten kadaster te Brussel, 12de afdeling, sectie N, 7de blad, perceel nr. 1318.

Art. 2. De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde gebouw omvat het geheel van de percelen en de wegen, alsook gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op het plan in bijlage II van dit besluit.

KANSELARIJ

Art. 3. Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, 09 -10- 2003

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Daniel DUCARME

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des Personnes,

Willem DRAPS

Art. 3. De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 09 -10- 2003

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

CHANCELLERIE

Copie certifiée conforme
05 NOV. 2003
Voor eensluidend afschrift.

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT L'IMMEUBLE SIS QUAI AUX PIERRES DE TAILLE 20 A BRUXELLES

Réf. cadastrale : Bruxelles, 12e division, section N, 7e feuille, parcelle n°1318.

Description sommaire :

L'immeuble sis quai aux Pierres de Taille 20 est un ancien entrepôt datant du milieu du XVIIe siècle, probablement allongé à une époque ultérieure. Cet entrepôt prend la forme d'une construction à façade-pignon présentant trois travées et deux niveaux sous une bâtière perpendiculaire couverte de tuiles. Sur un soubassement biseauté, la façade en briques est ponctuée d'ancres en I. Le haut rez-de-chaussée, partiellement transformé, avait à l'origine un portail central cintré, à clé et impostes, situé entre une fenêtre à meneau grillagée et une porte rectangulaire (cliché AVB, FI, C3772 ; AVB, TP 28557 - 1922). A l'étage, peu élevé, et dans les deux registres du pignon à rampants droits et pinacle, sont percées des fenêtres rectangulaires, en partie modifiées. Les fenêtres latérales se trouvent sous arc de décharge et des traces de harpes aux montants subsistent. A l'origine, les fenêtres meunières axiales soudées étaient flanquées à gauche de petits jours. Une poutre de tire-sac est conservée dans le pignon. La façade latérale, à l'origine un mur mitoyen, est aveugle *et cimentée*. De ce côté, deux lucarnes à croupes éclairent l'intérieur de l'immeuble.

A l'intérieur, l'ossature d'origine en bois, partiellement renforcée par des poutres métalliques, est conservée.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique :

L'immeuble offre un intérêt historique exceptionnel. Il se trouve le long du quai aux Pierres de Taille, l'un des fronts de l'ancien bassin de l'Entrepôt que l'on dénommait à l'origine « bassin au Foin ». Creusé à partir de 1639 par l'entrepreneur H. Faye, ce bassin faisait partie de l'ancien port intérieur de Bruxelles.

Entre le XVIIe siècle et le début du XXe siècle, le bassin au Foin était bordé de nombreux entrepôts de même type que le n°20 ainsi que des hôtels de maître qui attestaient non seulement de l'importante activité économique mais également du caractère mondain du quartier. Au XVIIIe siècle, on vit même s'établir de nombreuses industries telles une fabrique de porcelaine, une verrerie et une raffinerie de sucre.

L'immeuble est non seulement le dernier exemple d'entrepôt conservé le long du quai mais aussi et surtout le dernier exemple d'entrepôt du XVIIe siècle conservé dans l'ancien quartier portuaire de Bruxelles.

L'immeuble témoigne de l'ancienne activité portuaire par sa typologie particulière liée à sa fonction originelle.

Intérêt esthétique :

Cet immeuble à façade-pignon en briques est représentatif de l'architecture traditionnelle du XVIIe siècle. Elle fut en effet construite avec les méthodes et les matériaux habituellement utilisés à l'époque : briques, éléments en pierre et structure portante en bois.

De par ses imposantes proportions et la distribution caractéristique de ses niveaux en façade, elle témoigne en outre de la typologie particulière des anciens entrepôts, jadis fréquents dans le quartier.

portuaire de Bruxelles : il offre des proportions plus importantes que celles généralement adoptées pour les habitations ou les maisons de commerces, il présente un rez-de-chaussée élevé et percé à l'origine d'un large et haut portail cintré destiné à la circulation des marchandises, un imposant pignon abritant un immense grenier où s'entreposaient les marchandises que l'on hissait au moyen de poulies et de câbles.

Bibliographie : Henne A. et Wauters A. ; Martens M. (éd. augmentée par), *Histoire de la ville de Bruxelles*, vol.4, Bruxelles, 1968-1972 ; Th. Demey, *Bruxelles Chronique d'une capitale en chantier*, 1990.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 09 -11- 2003

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Daniel DUCARME

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme
05 NOV. 2003
Voor eensluidend afschrift,

CHANCELLERIE

Gilles CLAESSENS

CHANCELLERIE

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET GEBOUW GELEGEN ARDUINKAAI 20 TE BRUSSEL

Kadastrale gegevens : Brussel, 12de afdeling, sectie N, 7de blad, perceel nr. 1318.

Beknopte beschrijving:

Het goed gelegen aan de Arduinkaai nr. 20 werd in het midden van de XVIIde eeuw als pakhuis gebouwd. Waarschijnlijk werd het achteraf verlengd. Het vooraanzicht bestaat uit een puntgevel bestaande uit drie traveeën en twee niveaus onder een met dakpannen bedekt rechtstandig zadeldak. Boven een afgeschuinde muurvoeting zijn op de bakstenen gevel I-vormige ankers bevestigd. De hoge begane grond, gedeeltelijk verbouwd, had oorspronkelijk een centrale rondboogpoort, met sleutel en imposten, tussen getralied bolkozijn en een rechthoekig deurtje (zie foto SAB, IF, C3772 ; SAB, OW 28557 - 1922). Op de lage bovenverdieping en in de tweeledige top met recht hellend aandak en pinakel zijn rechthoekige vensters aangebracht, heden ten dele gewijzigd. Boven de zijvensters bevinden zich ontlastingsboogjes en aan de kozijnstijl vindt men nog sporen terug van ankerhaken. Oorspronkelijk waren de verticaal verbonden laadvensters in de middentravee links geflankeerd door kleine openingen. Een laadboom is nog zichtbaar in de top. De zijgevel, oorspronkelijk een scheidsmuur, is blind *en gecementeerd*. Langs deze zijde kan het daglicht door twee afgewolfde dakkapellen het huis binnendringen. Binnenin is de houten skeletstructuur, gedeeltelijk verstevigd met ijzeren balken bewaard gebleven.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed :

Historische waarde :

Het pand heeft een buitengewoon historische waarde. Het bevindt zich langs de Arduinkaai tegenover het vroegere Stapelhuisdok, oorspronkelijk 'Hooidok' genaamd. De graafwerken vingen aan in 1639 onder leiding van ondernemer H. Faye. Dáárvoor maakte het dok deel uit van de binnenhaven van Brussel.

Van de XVIIde eeuw af tot begin XXste eeuw was het 'Hooidok' omringd met tal van pakhuizen van hetzelfde type als dat met nr. 20 alsook met herenwoningen die getuigen van de belangrijke economische activiteit en het mondaine karakter van de wijk. In de XVIIIde eeuw kwamen talrijke industrieën er zich vestigen zoals een porselein- en een glasmanufactuur en een suikerraffinaderij.

Het pand is niet alleen een laatste voorbeeld van een goed bewaard pakhuis langs de kaai, het is vooral een laatste voorbeeld van een XVIIde eeuw pakhuis in de oude havenwijk van Brussel.

Door zijn bijzondere typologie getuigt het pand namelijk van de toenmalige havenactiviteit waaraan het zijn oorspronkelijke functie te danken heeft.

Esthetische waarde :

Dit pand met bakstenen puntgevel is representatief voor de klassieke XVIIde eeuwse architectuur. Het werd namelijk gebouwd volgens in die tijd gebruikelijke methoden en met typische materialen voor die periode, t.w. baksteen, natuursteen en een houten draagstructuur.

Door zijn indrukwekkende afmetingen en de kenmerkende opbouw van de gevelniveaus getuigt het pand van de destijds in de Brusselse havenwijk vaak voorkomende bijzondere typologie van pakhuizen. De afmetingen van pakhuizen waren aanzienlijk groter dan die van doorsnee woningen of handelshuizen. De gelijkvloerse verdieping is verhoogd en in de voorgevel stond oorspronkelijk een brede en hoge rondboogpoort waardoor goederen naar binnen en buiten werden gesjouwd. Achter de hoge puntgevel

KANSELARIJ

ging een enorme zolder schuil waar de met katrollen en touwen naar boven gehesen goederen werden opgeslagen.

Biblio. : Henne A. et Wauters A. ; Martens M. (éd. augmentée par), *Histoire de la ville de Bruxelles*, vol.4, Bruxelles, 1968-1972 ; Th. Demey, *Bruxelles Chronique d'une capitale en chantier*, 1990.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 09 -11- 2009

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Daniel DUCARME

De Staatsecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme
05 NOV. 2009
Voor eensluidend afschrift
CHANCELLERIE
Gilles CLAESSENS
KANSELARIJ

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT L'IMMEUBLE SIS QUAI AUX PIERRES DE TAILLE 20 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET GEBOUW GELEGEN ARDUINKAAI 20 TE BRUSSEL

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

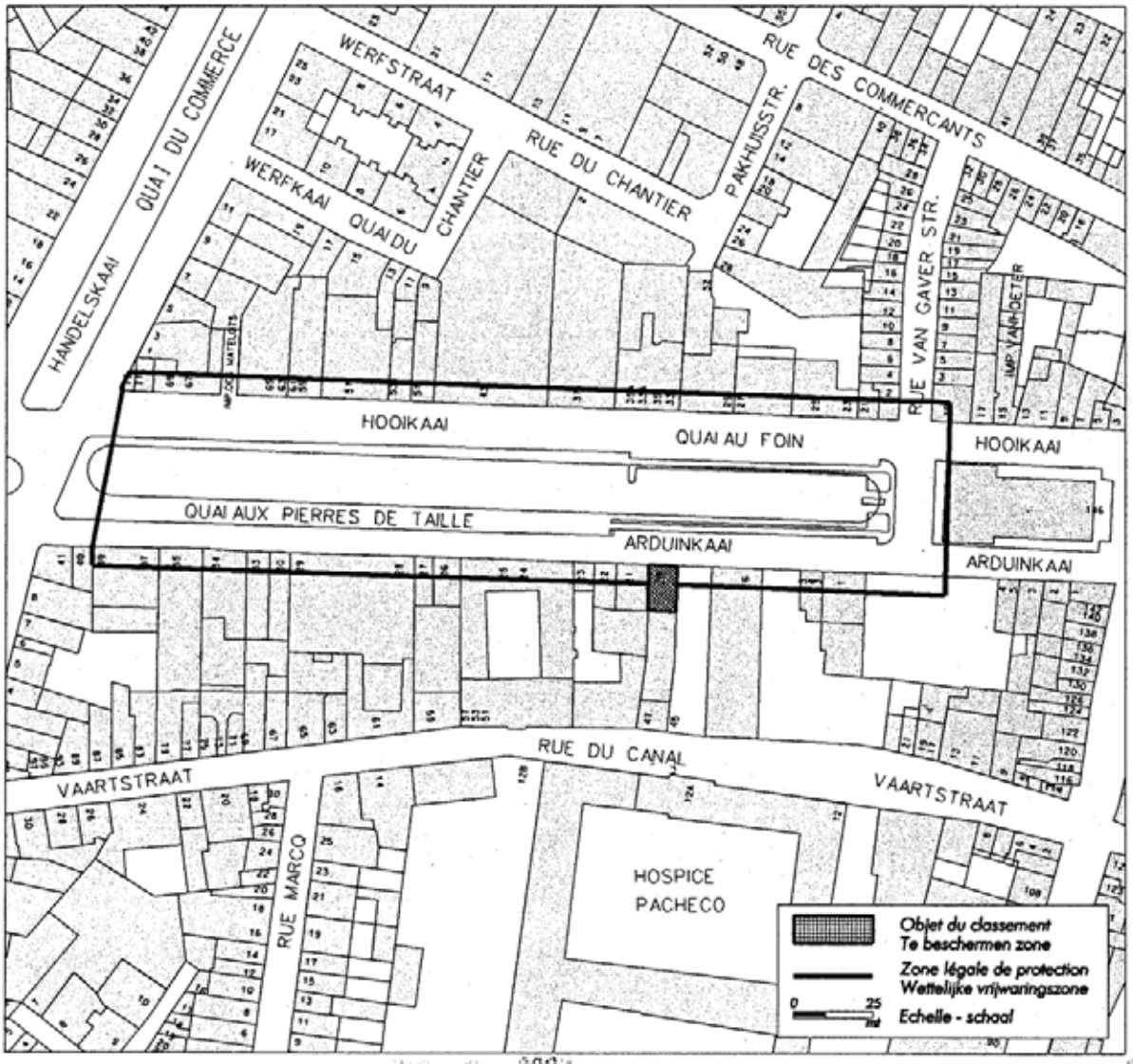

Vu pour être annexé à l'arrêté du 09 -10- 2003

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 09 -10- 2003

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Daniel DUCARME

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

CHANCELLERIE

Pour copie certifiée conforme

05 NOV. 2003

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAESSOUW

KANSELARIJ